

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/108/2024
Identifikačné číslo spisu:	5117219423
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5117219423.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ I. I., narodeného B. 2/ D. I., narodeného B. obaja zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., Čadca, Potočná 2835/1A, IČO: 36866849, proti žalovaným 1a/ M. I., narodenej B. 1b/ IJ. narodenej B., 1c/ K., narodenému B., 2/ G. narodenej B., 4/ JQ. narodenému B. 5/ S., narodenému B. zastúpenému advokátom JUDr. Ing. Milanom Očkom, Žilina, Kuzmányho 18, 6/ S., narodenému B., zastúpenému splnomocneným zástupcom O., narodeným B., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 40C/45/2017, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. augusta 2023 sp. zn. 9Co/46/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaní 1a/ až 6/ majú voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 24. októbra 2022 č. k. 40C/45/2017-296 zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ po pripustení jej zmeny uznesením, č. k. 40C/45/2017-186 zo dňa 27. 01. 2020, domáhali určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. B. kat. úz. H. ako CKN 4174/1 a na geometrickom pláne č. B.B. z 21. 8. 2019 ako: CKN 4174/1 - orná pôda o výmere 3291 m², CKN 4174/25 - orná pôda o výmere 248 m², CKN 4174/26 - orná pôda o výmere 75 m², CKN 4174/9 - lesný pozemok o výmere 262 m², CKN 4174/19 - lesný pozemok o výmere 260 m², CKN 4174/20 - orná pôda o výmere 33 m², a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX kat. úz. H. J. S. ako: CKN 4174/21- orná pôda o výmere 635 m², CKN 4174/22 - orná pôda o výmere 200 m², CKN 4174/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 200 m², CKN 4174/8 - lesný pozemok o výmere 561 m², CKN 4174/10 - lesný pozemok o výmere 172 m², patria do dedičstva po nebohom Z. I., zomrelom XX. XX. XXXX (t. j. starom otcovi žalobcov 1/ a 2/). Zároveň rozhodol, že žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným 1a/, 1b/, 1c/, 2/, 4/, 5/ a 6/ trovy konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcami predložený Geometrický plán č. B. zo dňa 21. 08.

2019 vyhotovený M. K. (ďalej aj len „Geometrický plán“) nie je spôsobilým preukázať tvrdenia žalobcov, že sporné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného v rade 5/ patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi v takom rozsahu ako žalobcovia žiadali určiť. Nemal preukázané, že sporné pozemky svojou výmerou a charakterom zodpovedajú pôvodnej pozemnoknižnej (ďalej len „pkn.“) parcele č. 3566, zapísanej vo vl. č. XXX. Takýto dôkaz bez návrhu žalobcov len z vlastnej iniciatívy vykonať nemohol, pretože by porušil princíp rovnosti strán. Žalobcovia svoj nárok odvodzovali od nesporného vlastníckeho práva právneho predchodcu strán sporu k pkn. parcele č. 3566 zapísanej vo vl. č. XXX, charakter pozemku - roľa. Z predložených listinných dôkazov (Výpis z pozemkovej knihy a Identifikácia parciel zo dňa 21. 01. 1994) nevyplynula (nie je tam uvedená) výmera pkn. parcely č. 3566. Z uvedených listinných dôkazov je zrejmý len charakter a výmera CKN parcely č. 4174 /1 - orná pôda o výmere 4435 m2, pričom uvedenú parcelu tvoria pkn. parcela č. 3566 (roľa) zapísaná v pkn. vl. č. XXX. (pôvodný pkn. vlastník právny predchodca strán sporu), pkn. parcela č. 3567 (roľa) zapísaná v pkn. vl. č. XXX, pkn. parcela č. 3568 (roľa) zapísaná v pkn. vl. č. XXX a pkn. parcela č. 3561 (roľa) zapísaná v pkn. vl. č. XXX (všetky pkn. parcely bez uvedenia výmery). Hoci žalobcovia v konaní navrhli znalecké geodetické dokazovanie za účelom identifikovania pôvodnej pkn. parcely č. 3566, na pojednávaní konanom dňa 24. 10. 2022 právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že na znaleckom dokazovaní netrvať vzhľadom na predložený Geometrický plán, ku ktorému však neposkytli žiadne skutkové tvrdenia, na základe ktorých dospeli k záveru, že z tohto Geometrického plánu vyplýva, že pôvodná pkn. parcela č. 3566 zapísaná vo vložke XXX je aktuálne rozčlenená na okrem iných aj sporné parcely. Konštatoval, že žalobcami predložený Geometrický plán bol vyhotovený za účelom oddelenia pozemkov p. č. 4174/25 a 4174/26. Z jeho obsahu vyplýva, že z CKN parcely č. 4174/1 - orná pôda o výmere 3614 m2 (zapísaná na LV č. XXXX) boli oddelené parcely č. 4174/25 - orná pôda o výmere 248 m2 a č. 4174/26 - orná pôda o výmere 75 m2 s tým, že parcela č. 4174/1 - orná pôda zostala vo výmere 3291 m2. Predmetom tohto geometrického plánu nebolo geodetické zameranie pôvodnej pkn. parcely č. 3566, zapísanej v pkn. vl. č. XXX a jej stotožnenie čo do výmery a charakteru so spornými CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po poručiteľovi. Pokiaľ žalobcovia tvrdenie o tom, že pôvodná pkn. parcela č. 3566 zapísaná vo vložke XXX je aktuálne rozčlenená aj na sporné parcely, vyvodzovali len z poznámky, ktorú predmetný Geometrický plán obsahuje, tak táto nie je dostatočným podkladom pre prijatie záveru, že sporné parcely patria do dedičstva. Z poznámky predmetného Geometrického plánu len vyplýva, že novovytvorené CKN parcely č. 4174/25 a 4174/26 sú súčasťou pôvodnej pkn. parcely č. 3566, zapísanej v pkn. vl. č. XXX a tiež to, že súčasťou pôvodnej pkn. parcely č. 3566 sú aj už vytvorené CKN parcely. Dospel k záveru, že nemožno jednoznačne a bez pochybností, resp. vôbec vyvodiť záver, že všetky sporné nehnuteľnosti v celej výmere tvorili pôvodnú pkn. parcelu č. 3566. Tomuto nasvedčuje i skutočnosť, že CKN parcela č. 4174/1 - orná pôda mala podľa identifikácie parciel zo dňa 21. 04. 1994 výmeru 4435 m2 (pôvodná pkn. parcela č. 3566 bola len jej súčasťou, neboli identické), pričom CKN parcely, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po poručiteľovi majú spolu výmeru 5937 m2. Za relevantnú považoval tiež skutočnosť, že podľa identifikácie parciel zo dňa 21. 01. 1994 bola pôvodná pkn. parcela č. 3566 spolu s tromi ďalšími pkn. parcelami (č.3567/pkn. vlož. č. XXX, č. 3558/pkn. vlož. č. XXX a č. 3561/pkn. vlož. č. XXX) súčasťou CKN parcely 4174/1. Potom nie je dôvodné tvrdenie žalobcov, že pôvodná CKN parcela č. 4174/1 - orná pôda o výmere 4435 m2 je identická s CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po poručiteľovi, nakoľko túto tvorili štyri pkn. parcely, pričom nesporné bolo vlastnícke právo právneho predchodcu strán sporu len k jednej pkn. parcele (č. 3566). Žalobcovia pritom netvrdili existenciu vlastníckeho práva poručiteľa aj k ostatným trom pkn. parcelám. Pochybnosti tiež vyvoláva i charakter sporných pozemkov, keď na rozdiel od pôvodnej CKN parcely č. 4174/1 - orná pôda o výmere 4435 m2, časť sporných pozemkov, konkrétne CKN parcela č. 4174/9, č. 4174/19, č. 4174/8 a č. 4174/10 sú lesnými pozemkami. Vzhľadom na dôvod zamietnutia žaloby považoval za nadbytočné zaoberať sa titulom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného v rade 5/ resp. jeho právneho predchodcu k sporným pozemkom.

1.2. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalovaní boli v spore v celom rozsahu úspešní, z ktorého dôvodu súd zaviazal žalobcov, aby spoločne a nerozdielne nahradili žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/,

rozsudkom zo 16. augusta 2023 sp. zn. 9Co/46/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, a žalovaným 1a/, 1b/, 1c/, 2/, 4/, 5/ a 6/ priznal proti žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa prioritne zaoberal tým, či žalobcami v rade 1/ a 2/ označené nehnuteľnosti aktuálne vlastnícky evidované na žalovaného v rade 5/ sú totožné s pkn. parcelou č. 3566 zapísanou vo vl. č. XXX, vlastníkom ktorej v celosti bol podľa výpisu z pozemkovej knihy H. J. S. právny predchodca žalobcov, nebohý Z. I., od vlastníckeho práva ktorého si žalobcovia odvodzovali žalobou uplatnený nárok. Bremeno dôkazu ohľadom identifikovania pôvodnej pkn. parcely č. 3566 a následne jej stotožnenia, čo do výmery a charakteru, so spornými novovytvorenými CKN parcelami ťažilo žalujúcu stranu, ktorá ako nosný dôkaz na preukázanie vyššie uvedených skutočností týkajúcich sa stotožnenia predmetných nehnuteľností, produkovala len spomínaný Geometrický plán. Predmetným Geometrickým plánom sa súd prvej inštancie zaoberal a hodnotil ho tak z obsahovej stránky ako i z hľadiska jeho spôsobilosti preukázať, že sporné CKN parcely zodpovedajú pôvodnej pkn. parcele č. 3566 zapísanej v pkn. vl. č. XXX. Z tohto dôvodu neobstojí tvrdenie žalobcov v rade 1/ a 2/, podľa ktorého súd prvej inštancie na nimi predložený Geometrický plán neprihliadal. Skutočnosť, že súd prvej inštancie tomuto geometrickému plánu neprisúdil dôkaznú relevanciu podľa predstáv žalujúcej strany neznamená, že tento geometrický plán nebral pri svojom rozhodovaní do úvahy. Ohľadne predmetného Geometrického plánu aj odvolací súd dospel k záveru, že na jeho základe nemožno dospieť k stotožneniu pôvodnej pkn parcely č. 3566 s novovytvorenými spornými CKN parcelami, ktoré sú predmetom súdneho konania. Predmetný Geometrický plán bol vyhotovený za účelom oddelenia pozemkov p. č. 4174/25 a 4174/26, a nie za účelom geodetického zamerania pôvodnej pkn. parcely č. 3566, zapísanej v pkn. vl. č. XXX a jej stotožnenia čo do výmery a charakteru so spornými CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po ich starom otcovi. Z jeho obsahu vyplýva, že z CKN parcely č. 4174/1 - orná pôda o výmere 3614 m² (zapísaná na LV č. XXXX) boli oddelené parcely č. 4174/25 - orná pôda o výmere 248 m² a č. 4174/26 - orná pôda o výmere 75 m² s tým, že parcela č. 4174/1 - orná pôda zostala vo výmere 3291 m². Žalobcovia ani v odvolacom konaní neuviedli konkrétne skutkové tvrdenia, na základe ktorých dospeli k záveru, že z tohto Geometrického plánu vyplýva, že pôvodná pkn. parcela č. 3566 zapísaná vo vložke XXX je aktuálne rozčlenená aj na sporné CKN parcely. Takýto záver ani podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné vyvodiť z poznámky k výkazu výmer obsiahnutej v tomto Geometrickom pláne. Z predmetného Geometrického plánu nemožno vyvodiť záver, že všetky sporné nehnuteľnosti tvoriace predmet konania v celej výmere tvorili pôvodnú pkn. parcelu č. 3566. Uvedenému nasvedčuje i skutočnosť, že CKN parcela č. 4174/1 - orná pôda mala podľa identifikácie parciel zo dňa 21. 04. 1994 výmeru 4435 m². Podstatným je tiež zistenie, že podľa identifikácie parciel zo dňa 21. 01. 1994 bola parcela č. 4174/1 - orná pôda vo výmere 4435 m² vytvorená z pôvodných pkn. parciel č. 3566 (vlož. č. XXX), č. 3567 (vlož. č. XXX), č. 3558 (vlož. č. XXX) a č. 3561 (vlož. č. XXX), t. j. súčasťou CKN parcely 4174/1 bola pôvodná pkn. parcela č. 3566 (výlučným vlastníkom, ktorej bol porúčiteľ Z. I.) spolu s tromi ďalšími pkn. parcelami (č. 3567/pkn. vlož. č. XXX, č. 3558/pkn. vlož. č. XXX a č. 3561/pkn. vlož. č. XXX). Z tohto dôvodu nemôže obstať tvrdenie žalobcov, že pôvodná CKN parcela č. 4174/1 - orná pôda o výmere 4435 m² je identická s CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po porúčiteľovi, nakoľko túto tvorili štyri pkn. parcely, pričom nesporné bolo vlastnícke právo právneho predchodcu strán sporu len k jednej z týchto pkn. parciel, a to pkn. parcele č. 3566. Žalobcovia pritom netvrdili, že porúčiteľ bol vlastníkom aj ostatných troch pkn. parciel.

2.2. Vzhľadom na absenciu nespochybniteľného a jednoznačného identifikovania a stotožnenia pôvodnej pkn. parcely č. 3566 zapísanej v pkn. vl. č. XXX čo do výmery a charakteru so spornými CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po ich starom otcovi, bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania vykonávať ďalšie dokazovanie a zaoberať sa (skutkovo a právne) otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným v rade 5/ (titulom darovania - darovacia zmluva č. V-XXX/XX z 28. 7. 1997), resp. jeho právneho predchodcu - pôvodne žalovaného v rade 1/ (titulom vydržania - osvedčenie o vydržaní - notárska zápisnica N 305/95 Nz 175/96 zo dňa 26. 06. 1996). Preto aj v tejto časti je odvolacia argumentácia žalobcom nedôvodná.

2.3. K odvolacej námietke týkajúcej sa prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, spočívajúcej v tom, že žalobcovia po pripustení zmeny žaloby očakávali svoj úspech v spore, odvolací súd uvádza, že

je námietkou absolútne irelevantnou. Rovnako tak je nedôvodná i námietka žalujúcej strany, že vo veci konajúca sudkyňa súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 27. 6. 2019 nevyslovila predbežné právne posúdenie veci. Z obsahu spisového materiálu (č. l. 138 a 138 p. v. spisu) vyplýva, že k otvoreniu pojednávania, ktoré sa malo konať dňa 27. 6. 2019 ani nedošlo, nakoľko v dôsledku úmrtia pôvodne žalovaného v rade 1/ vystala potreba rozhodnúť o procesných návrhoch žalujúcej strany týkajúcich sa okruhu žalovaných. Uvedená skutočnosť musela byť odvolateľom známa. Podanie predbežného právneho posúdenia veci bolo súdom prvej inštancie realizované na pojednávaní konanom 24. 10. 2022 (č. l. 278 spisu). Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že predbežné právne posúdenie veci nie je meritórnym posúdením súdneho sporu, ktoré po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie vysloví a odôvodní až v záverečnom meritórnom rozhodnutí. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným v rade 1a/, 1b/, 1c/, 2/, 4/, 5/ a 6/ ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v plnom rozsahu (t. j. v rozsahu 100 %) proti žalobcom v rade 1/ a 2/, ktorí vo veci podaného odvolania úspech nemali s tým, že povinnosť žalobcov v rade 1/ a 2/ nahradiť žalovaným trovy konania je solidárna. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobca 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), ktoré odôvodnili poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolatelia uvádzajú, že názor krajského súdu o tom, že by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti vykonávať dokazovanie ohľadom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným 5/ resp. jeho právnymi predchodcami považujú za nesprávny. Žalobcovia od podania žaloby spochybňovali nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným pozemkom titulom vydržania, ktoré si mal osvedčiť v roku 1995 právny predchodca žalovaného 5/. Krajský súd napriek tomu, že žalobcovia popierali od počiatku nadobudnutie vlastníckeho práva U., sa touto primárnou otázkou v tomto spore vysporiadal nedôsledne len s odkazom na odôvodnenie súdu prvej inštancie. Rovnako ako súd prvej inštancie sa nezaoberal námietkou žalobcov, ktorú produkovali už od podania žaloby. Je zrejmé, že odvolací súd ako i súd prvej inštancie prioritne mal skúmať zákonnosť pôvodu vlastníctva žalovaných, i tituly nadobudnutia, ktoré žalobcovia rozporovali, a ktoré v žiadnom prípade nemohli preukazovať skutočnosť, že vlastnícke právo svedčí im a nie je vlastníctvom neb. Z. Okrem otázky nadobudnutia vlastníckeho práva sa súd nevysporiadal s formálnymi náležitosťami sporného osvedčenia. Ďalším podstatným dôvodom, na základe ktorého dovocatelia odvodzujú porušenie práva na spravodlivý proces je nesprávne vyhodnotenie predloženého Geometrického plánu. Sú toho názoru, že táto listina, (na základe ktorej sudkyňa pripustila zmenu žaloby) osvedčuje dôvodnosť nároku žalobcov a mala byť vzatá do úvahy pri rozhodovaní. Krajský súd však len „kopíroval“ odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa bez akýchkoľvek vlastných úvah a hodnotenia dôkazov. Týmto postupom krajského súdu im bolo v podstate znemožnené realizovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.2. Dovocatelia navrhujú, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie, a aby určil, že žalobcovia 1/ a 2/ majú právo na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaní sa k podanému dovolaniu nevyjadřili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Dovolateľa namietali nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä spochybňovali nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným pozemkom titulom vydržania, ktoré si mal osvedčiť právny predchodca žalovaného 5/; namietali, že súd sa nevysporiadal s formálnymi náležitosťami sporného osvedčenia; a namietali nesprávne vyhodnotenie predloženého Geometrického plánu.

10. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

11. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľov uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti, (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

12. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolatelia naznačujú v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

13. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017, 2Cdo/344/2021). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a III. ÚS 504/2024, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

14. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

14.1. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí dostatočne vysporiadal s námietkami dovolateľov ohľadom nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným pozemkom titulom vydržania, ako aj ohľadom sporného osvedčenia, kde uviedol, že „... Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa prioritne zaoberal tým, či žalobcami v rade 1/ a 2/ označené nehnuteľnosti aktuálne vlastnícky evidované na žalovaného v rade 5/ sú totožné s pkn. parcelou č. 3566 zapísanou vo vl. č. XXX, vlastníkom ktorej v celosti bol podľa výpisu z pozemkovej knihy H. J. S. právny predchodca žalobcov, nebohý Z. I., od vlastníckeho práva ktorého si žalobcovia odvodzovali žalobou uplatnený nárok... Vzhľadom na absenciu nespochybniteľného a jednoznačného identifikovania a stotožnenia pôvodnej pkn. parcely č. 3566 zapísanej v pkn. vl. č. XXX čo do výmery a charakteru so spornými CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po ich starom otcovi, bolo by v rozpore so zásadou hospodárnosti konania vykonávať ďalšie dokazovanie a zaoberať sa (skutkovo a právne) otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným v rade 5/ (titulom darovania - darovacia zmluva č. V-XXX/XX z 28. 7. 1997), resp. jeho právneho predchodcu - pôvodne žalovaného v rade 1/ (titulom vydržania - osvedčenie o vydržaní - notárska zápisnica N 305/95 Nz 175/96 zo dňa 26. 06. 1996). Preto aj v tejto časti je odvolacia argumentácia žalobcom nedôvodná."

14.2. Čo sa týka námietky vyhodnotenia predloženého Geometrického plánu, s daným sa odvolací súd riadne zaoberal v bode 10. svojho rozhodnutia tak, že „... na jeho základe nemožno dospieť k stotožneniu pôvodnej pkn parcely č. 3566 s novovytvorenými spornými CKN parcelami, ktoré sú predmetom súdneho konania. Predmetný Geometrický plán bol vyhotovený za účelom oddelenia pozemkov p. č. 4174/25 a 4174/26, a nie za účelom geodetického zamerania pôvodnej pkn. parcely č. 3566, zapísanej v pkn. vl. č. XXX a jej stotožnenia čo do výmery a charakteru so spornými CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po ich starom otcovi... Z predmetného Geometrického plánu nemožno vyvodiť záver, že všetky sporné nehnuteľnosti tvoriace predmet konania v celej výmere tvorili pôvodnú pkn. parcelu č. 3566... Z tohto dôvodu nemôže obstať tvrdenie žalobcov, že pôvodná CKN parcela č. 4174/1 - orná pôda o výmere 4435 m² je identická s CKN parcelami, ktoré podľa žalobcov patria do dedičstva po poručiteľovi, nakoľko túto tvorili štyri pkn. parcely, pričom nesporné bolo vlastnícke právo právneho predchodcu strán sporu len k jednej z týchto pkn. parciel, a to pkn. parcele č. 3566. Žalobcovia pritom netvrdili, že poručiteľ bol vlastníkom aj ostatných troch pkn. parciel."

14.2.1. Geometrickým plánom sa vo svojom rozhodnutí zaoberal aj súd prvej inštancie (body 31., 39. až 41.) a hodnotil ho tak z obsahovej stránky ako i z hľadiska jeho spôsobilosti preukázať, že sporné CKN parcely zodpovedajú pôvodnej pkn. parcele č. 3566 zapísanej v pkn. vl. č. XXX.

14.2.2. Dovolací súd navyše podotýka, že žalobcovia v konaní spočiatku navrhli aj znalecké geodetické dokazovanie za účelom identifikovania pôvodnej pkn. parcely č. 3566, lenže následne na pojednávaní dňa 24. 10. 2022 právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že na znaleckom dokazovaní netrujú vzhľadom na žalobcami doložený geometrický plán zo dňa 21. 08. 2019 č. B. vyhotovený M.

15. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľmi tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobcov 1/ a 2/ na spravodlivé súdne konanie.

16. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

17. To, že dovolateľ so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolatelia neopodstatnene namietajú nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcov 1/ a 2/ ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Žalovaní boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.